

L'imperatiu (I)

El mode verbal anomenat Imperatiu és aquell de què ens valem per a donar ordres. Això fa que aquest mode no tingui primera persona del singular, ja que no resulta possible de donar-se ordres a un mateix. De fet, les dues úniques persones que hom considera pròpiament imperatives són la segona del singular i la segona del plural, tenint en compte que una ordre s'adreça directament a un interlocutor. Per això, en les altres persones, la tercera del singular i la primera i la tercera del plural, la forma de l'imperatiu és la mateixa que la del present del subjuntiu (llevat d'algun cas molt excepcional: en el parlar balearic, els verbs lluir i pruir fan, en l'imperatiu, lluïm i pruím. En el present de subjuntiu, nosaltres lluïguem i nosaltres pruíguem). Però aquest esquema bàsic es veu ultrapassat per la realitat i la dinàmica del llenguatge i avui, encara que tres d'elles tinguin una mateixa forma, hem de diferenciar netament totes cinc persones de l'imperatiu de les corresponents del present de subjuntiu. Un sol fet gramatical, la col·locació —al darrer del verb— dels pronoms personals febles, basta per a caracteritzar o distingir l'imperatiu enfront del present de subjuntiu.

Bé que, com hem dit, les ordres pròpiament dites són les que s'adrecen directament als interlocutors —tu o vosaltres—, s'hi poden equiparar les frases d'incitació o estimul adreçades a un grup del qual forma part el mateix qui parla, o fins i tot adreçades a un mateix. Així, és ben normal l'ús de la primera persona del plural de l'imperatiu, atès que, en definitiva, aquesta persona inclou qui parla i un altre o uns altres. En el cas de l'imperatiu, nosaltres equivat a «jo i tu» o bé a «jo i vosaltres». Podem dir, doncs, que les formes verbals de frases com Anem-hi ara mateix, Diguem-ho clarament, Cridem-lo, Acostem-nos-hi, etc., són ben bé imperatius. Pel que fa a la primera persona del singular, existeix una perifrasi formada amb el coniunt deixa'm més un infinitiu que equival també a un imperatiu: Deixa'm dir-li que hi penso, Abans de decidir-me, deixa'm veure com pinta la cosa... Cal fer observar que aquesta solució és analoga a la de l'imperatiu de l'anglès per a tots els casos que no són de segona persona.